

STANOWISKO ZESPOŁU ROBOCZEGO KRAJOWEJ KOMISJI DO SPRAW OCEN ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, POWOŁANEGO DO ROZPATRZENIA MOŻLIWOŚCI UZGODNIENIA WARUNKÓW ŚRODOWISKOWYCH DLA PRZEDSIĘWZIĘCIA POLEGAJĄCEGO NA EKSPLOATACJI ZŁOŻA MELAFIRU „RYBNICA I” W RYBNICY LEŚNEJ GM. MIEROSZÓW, POW. WAŁBRZYSKI.

W dniu 30 września 2011 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu (RDOŚ) wystąpił z wnioskiem do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o przekazanie pod obrady Krajowej Komisji do spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko (KKOOŚ) sprawy dotyczącej uzgodnienia warunków środowiskowych dla przedsięwzięcia polegającego na eksploatacji złoża melafiru „Rybnica I” w Rybnicy Leśnej gm. Mieroszów, pow. wałbrzyski.

W dniu 9 grudnia 2011 r. w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska odbyło się posiedzenie Zespołu roboczego Krajowej Komisji do spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko, utworzonego Uchwałą nr 2 Prezydium Krajowej Komisji (załącznik 1), podjętej zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2010 r. *w sprawie funkcjonowania Krajowej Komisji do spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko oraz regionalnych komisji do spraw ocen oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 257, poz. 1745). Zespół roboczy został powołany do rozważenia możliwości uzgodnienia warunków środowiskowych dla przedsięwzięcia polegającego na eksploatacji złoża melafiru „Rybnica I” w Rybnicy Leśnej gm. Mieroszów, pow. wałbrzyski. Spotkanie prowadził Ryszard Zakrzewski powołany ww. Uchwałą na przewodniczącego Zespołu roboczego.

W spotkaniu wzięli udział członkowie KKOOŚ powołani do Zespołu (załącznik 2), inni członkowie Krajowej Komisji (załącznik 2), przedstawiciele Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, inwestora – firmy Murillo Sp. z o. o. (w tym wykonawca raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko), przedstawiciele lokalnej społeczności oraz organizacji ekologicznych.

Spotkanie odbyło się zgodnie ustalonym porządkiem obrad (załącznik 3).

Wobec wymaganej, przepisami ww. rozporządzenia Ministra Środowiska, liczby członków Zespołu obecnych na posiedzeniu, w oparciu o zgromadzoną w przedmiotowej sprawie dokumentację (załącznik 4), w wyniku głosowania jawnego na posiedzeniu zamkniętym, Zespół przyjął poniżej przedstawione stanowisko.

I. Wprowadzenie

1. Charakterystyka przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie będące przedmiotem posiedzenia Zespołu roboczego KKOOŚ – zgodnie z informacją inwestora przedstawioną w raporcie o oddziaływaniu na środowisko – będzie polegało na eksploatacji udokumentowanego złoża melafiru „Rybnica I” w Rybnicy Leśnej. Złoże to występuje w szczytowej partii grzbietu górskiego o nazwie Klin – obejmującej jego zachodni i środkowy wierzchołek z odchodzącym ku południowi wypłaszczeniem, którym wyprowadzona będzie droga eksploatacyjna – na terenach leśnych Nadleśnictwa Wałbrzych oraz w południowej części na łąkach IV i V klasy będących w posiadaniu inwestora. Zgodnie

z wariantem „Ia”, uznanym w raporcie o oddziaływaniu na środowisko za najkorzystniejszy dla środowiska – i wskazanym przez inwestora jako wariant realizacyjny – planowana eksploatacja złoża melafiru „Rybnica I” będzie prowadzona z powierzchni obszaru górniczego wynoszącego 22,85 ha, zaś powierzchnia zasobów eksploatacyjnych wynosi 22,6 ha. Wariant ten zakłada eksploatację głównej części złoża, między jego zachodnimi i wschodnimi granicami, z wyłączeniem części południowo-wschodniej w obrębie Hali Klin (zagrożenie zniszczeniem występujących tam siedlisk łąkowych oraz chronionych gatunków roślin i zwierząt było przyczyną odmowy przez Wojewodę Dolnośląskiego uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w postanowieniu z dnia 2 listopada 2006 r.). Inwestor obecnie odstąpił również od planowanej eksploatacji złoża po jego północnej stronie, w miejscu, gdzie stwierdzono występowanie płatu priorytetowego siedliska przyrodniczego: jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (kod *9180). Zmieniono również lokalizację zbiornika retencyjno-osadowego dla wód opadowych, ze względu na niewielki płat występującego tu priorytetowego siedliska: górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (kod *6230).

Zdaniem autorów raportu o oddziaływaniu na środowisko fizyczne zmiany w środowisku powodowane realizacją planowanego przedsięwzięcia związane będą z:

1. Pracami polegającymi na udostępnieniu złoża – wycinka drzewostanu, zdjęcie warstwy glebowej oraz nadkładu (wraz ze zdeponowaniem ich w przyzmacach), wykonanie drogi dojazdowej (od strony południowo-zachodniej) oraz placu manewrowego.

2. Eksploatacją złoża melafiru metodą odkrywkową z użyciem materiałów wybuchowych, systemem ścianowym, stokowo. Przewiduje się utworzenie 6 pięter eksploatacyjnych o wysokości od 15 do 20 m każde, zakładając roczne wydobycie do 575 tys. Mg kruszywa. Przy takiej wielkości wydobycia, eksploatacja będzie prowadzona przez ok. 45 lat. Po wydobyciu kruszywo będzie rozdrabniane i przerabiane w mobilnych zakładach przerobczych lokalizowanych w pobliżu wyrobiska.

3. Transportem wyrobów gotowych drogami publicznymi – istniejącą drogą powiatową przez miejscowość Rybnica Leśna, a następnie drogą krajową nr 35 do bocznic kolejowej przy stacji Wałbrzych Główny.

W raporcie o oddziaływaniu na środowisko przedstawiono przesłanki nadrzędnego interesu publicznego, jaki zdaniem autorów związany jest z realizacją planowanego przedsięwzięcia. Według przedstawionych tam informacji melafir jest doskonałym kruszywem do budowy dróg, produkcji betonu cementowego, utwardzania parkingów i placów, jest także znakomitym materiałem podsypkowym do budowy linii kolejowych. Ponieważ większość zasobów tego surowca znajduje się w województwie dolnośląskim, a zapotrzebowanie na niego rośnie wraz z realizacją strategii rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej w Polsce – wydobywanie melafiru ze złoża „Rybnica I” jest istotnym warunkiem rozwoju gospodarczego kraju.

Projektowane przedsięwzięcie zlokalizowane jest 320 m od granic funkcjonującej kopalni „Rybnica Leśna” i ok. 800 m od frontów eksploatacyjnych tej kopalni. Powierzchnia złoża „Rybnica Leśna” wynosi 70,55 ha. Roboty górnicze prowadzone są na powierzchni ok. 21,8 ha. Planowane jest zwiększenie wydobycia do wielkości ok. 130 ha (co wynika z postanowienia Burmistrza Mieroszowa z dnia 24 czerwca 2011 r. nakładającego obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na „Zmianie koncesji na wydobycie melafiru ze złoża „Rybnica Leśna”, gmina Mieroszów, powiat wałbrzyski”).

W bezpośrednim otoczeniu przedsięwzięcia znajdują się także następujące elementy zagospodarowania przestrzennego związanego z turystyką i rekreacją:

1. Schronisko „Andrzejówka”.
2. Trzy wyciągi narciarskie.
3. Miejscowość Sokołowsko (planująca dalszy rozwój w kierunku turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego).
4. Tereny startów paralotni.
5. Tereny masowego narciarskiego Biegu Gwarków.

Ponadto inwestycja znajduje się w obrębie:

1. Obszaru Natura 2000 „Góry Kamienne” (PLH 020038) (data utworzenia: sierpień 2007 r.).
2. Obszaru Natura 2000 „Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie” (PLB 020010) (data utworzenia: styczeń 2011 r.).
3. Otuliny Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich lub na jego terenie – ze względu na rozbieżności w dokumentach dotyczących granicy PK Sudetów Wałbrzyskich nie można jednoznacznie określić czy przedsięwzięcie narusza granice Parku.

Zgodnie z informacjami prezentowanymi w raporcie w obrębie obszaru planowanego przedsięwzięcia obowiązują dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- dla terenu położonego w miejscowości Rybnica Leśna z przeznaczeniem na działalność górnictwa, uchwalony uchwałą nr XXXU/178/04 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 października 2004 r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 243 poz. 3814,
- terenu górniczego „Rybnica Leśna I” oraz obszarów funkcjonalnie z nim związanych, uchwalony uchwałą nr XLIII/194/09 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 9 listopada 2009 r., ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 35 poz. 480. Plan ten został uzgodniony przez RDOŚ we Wrocławiu postanowieniem z dnia 18.06.2009 r.

Planowana eksploatacja melafirów ze złoża „Rybnica I” wywołuje szereg konfliktów i sprzeciwów społecznych. Inwestor przedstawia również listy poparcia.

Inwestycja – zgodnie z § 3 ust 1 pkt. 40 lit. ‘a’ Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r., w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* – jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

2. Przebieg dotychczasowego postępowania administracyjnego (według dokumentacji będącej w posiadaniu zespołu roboczego KKOOS)

Lp.	Data	Element postępowania	Uwagi/komentarz
1.	23.03.2010	Wniosek Prezesa Spółki z o.o. „Murillo” z siedzibą w Rybnicy Leśnej 56 – o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – skierowany do Burmistrza Mioszowa	
2.	12.06.2010	Postanowienie Burmistrza Mioszowa (po konsultacji z RDOŚ we Wrocławiu i PPIS w Wałbrzychu) o nałożeniu obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz określającego zakres raportu ooś	
3.	15.06.2010	Prośba Ministerstwa Środowiska Republiki Czeskiej o wszczęcie procedury w sprawie transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko	
4.	15.11.2010	Postanowienie Burmistrza Mioszowa o wszczęciu postępowania w sprawie transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz określającego zakres dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia tego postępowania	
5.	14.12.2010	Złożenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko do Burmistrza Mioszowa	
6.	16.12.2010	Wniosek Burmistrza Mioszowa do RDOŚ we Wrocławiu o uzgodnienie środowiskowych warunków realizacji przedsięwzięcia	
7.	21.01.2011	Wezwanie inwestora przez RDOŚ we Wrocławiu do przedłożenia uzupełnienia do raportu ooś	
8.	25.01.2011	Oficjalne powiadomienie strony czeskiej przez GDOŚ wraz z kartą informacyjną przedsięwzięcia	
9.	15.02.2011	Przekazanie Burmistrzowi Mioszowa przez RDOŚ we Wrocławiu stanowiska i uwag do informacji zawarte w szeregu pism, które wpłynęły do RDOŚ od organizacji pozarządowych, osób prywatnych oraz Prezydenta Miasta Wałbrzycha	Pisma te RDOŚ przekazał do organu właściwego celem zapoznania się z ich treścią i przeanalizowania całości materiału zgromadzonego w przedmiotowej sprawie
10.	19.04.2011	Nadesłanie uwag strony czeskiej do karty informacyjnej przedsięwzięcia	Określenie najistotniejszych z punktu widzenia strony narażonej aspektów oddziaływania na środowisko
11.	06.05.2011	Złożenie do RDOŚ we Wrocławiu uzupełnienia raportu w formie Aneksu nr I	
12.	26.05.2011	Ponowne wezwanie inwestora przez RDOŚ do uzupełnienia przedłożonych informacji	
13.	15.06.2011	Złożenie do RDOŚ we Wrocławiu uzupełnienia raportu w formie stosownych map	
14.	28.06.2011	Posiedzenie Regionalnej Rady Ochrony Przyrody	Rada większością głosów wyraziła negatywną opinię wobec planowanego przedsięwzięcia – uzasadnieniem było podejrzenie znaczącego oddziaływania na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000

Lp.	Data	Element postępowania	Uwagi/komentarz
15.	11.07.2011	Posiedzenie Regionalnej Komisji ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko we Wrocławiu	RKOOŚ przyjęła stanowisko o uzgodnieniu planowanego przedsięwzięcia (9 głosów za, 6 przeciw, 3 wstrzymujące się).
16.	08.08.2011	Zawieszenie postępowania – postanowienie Burmistrza Mioszowa wydane na wniosek inwestora	Jak poinformował inwestor wniosek związany był z powzięciem wiadomości o wystąpieniu dodatkowych okoliczności w aspekcie konfliktów społecznych
17.	18.08.2011	Poinformowanie RDOŚ we Wrocławiu przez Burmistrza Mioszowa o wznowieniu postępowania (pismo)	Wraz z wnioskiem inwestora o wznowienie postępowania zostały załączone kopie list poparcia dla planowanej inwestycji.
18.	24.08.2011 08.09.2011	Pisma inwestora do RDOŚ zawierające listy poparcia dla planowanej inwestycji	
19.	07.09.2011	Pismo Burmistrza Mioszowa do RDOŚ we Wrocławiu	Burmistrz opisał w nim prowadzone przez siebie postępowanie
20.	09.09.2011	Pismo RDOŚ do Burmistrza Mioszowa i inwestora o niemożności załatwienia przedmiotowej sprawy w wyznaczonym terminie	RDOŚ poinformował, że sprawa zostanie rozpatrzona w terminie do dnia 30.09.2011
21.	30.09.2011	Pismo RDOŚ do GDOŚ z prośbą o rozważenie propozycji przedłożenia KKOOS wniosku o wydanie opinii dotyczącej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia	Pismem z dnia 11.10.2011 sekretarz KKOOS poinformował RDOŚ o przychyleniu się Prezydium KKOOS do wniosku GDOŚ zgłaszającego pod obrady komisji sprawę. RDOŚ we Wrocławiu poinformował Burmistrza Mioszowa i inwestora o tym, że sprawa zostanie rozpatrzona w terminie 20 dni od daty zajęcia ostatecznego stanowiska przez KKOOS.
22.	17.10.2011	Pismo Burmistrza Mioszowa przekazujące GDOŚ uzupełnioną dokumentację w zakresie oddziaływań transgranicznych odnoszącą się do stanowiska strony czeskiej z dnia 19.04.2011 r.	Dokument nie został przekazany stronie czeskiej ze względu na oczekiwanie na wynik posiedzenia KKOOS.
23.	09.12.2011	Posiedzenie KKOOS w Warszawie	

3. Zagadnienia problemowe, zgłoszone przez RDOŚ we Wrocławiu w celu przeanalizowania przez KKOOS:

1. Oddziaływanie przedmiotowego przedsięwzięcia na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 „Góry Kamienne” i „Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie”
2. Oddziaływanie skumulowane planowanego przedsięwzięcia z funkcjonującym wydobywaniem melafiru ze złoża „Rybnica Leśna”
3. Ocena oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia pod kątem konfliktów społecznych

4. Wyniki dyskusji

Na podstawie informacji przedstawionych w dokumentacji sprawy oraz w toku dyskusji w trakcie posiedzenia ustalono, co następuje:

1. Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego uwzględni wprowadzenie wydobywania surowców skalnych we wskazanej lokalizacji, należy jednak mieć na uwadze, że

plan ten został pozytywnie uzgodniony (pod pewnymi warunkami) przez RDOŚ we Wrocławiu zanim został utworzony obszar „Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie” jako kompensacja niemożliwych do uniknięcia znaczących negatywnych oddziaływań budowy i eksploatacji autostrady A4 na odcinku Zgorzelec-Krzyżowa w stosunku do gatunków ptaków – przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 OSO „Bory Dolnośląskie” (PLB 02005) – sóweczki, włochatki i cietrzewia.

2. Nie jest jasne, czy inwestycja ingeruje w obszar Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich, a w związku z tym, czy istnieją przesłanki prawne ograniczające lub uniemożliwiające realizację przedsięwzięcia w proponowanej przez inwestora lokalizacji.
3. Analizy wykonane w ramach oceny oddziaływania na środowisko należy uznać za niepełne, oparte na niepełnej inwentaryzacji i nie uwzględniające:
 - a. Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, zwłaszcza obszaru „Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie”;
 - b. Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na przyrodę Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich;
 - c. Znaczenia oddziaływania przedsięwzięcia na funkcję korytarza ekologicznego, jaką pełni analizowany teren;
 - d. Inwentaryzacji awifauny w okresie pozalęgowym, płazów i gadów;
 - e. Analizy oddziaływań pośrednich związanych z transportem i przeladunkiem kruszywa, zwłaszcza na terenie Wałbrzycha i innych miejscowości znajdujących się na trasie;
 - f. Analizy oddziaływań skumulowanych z istniejącymi, będącymi w toku realizacji i planowanymi przedsięwzięciami (nie tylko polegającymi na wydobyciu kruszywa, ale takimi, których oddziaływania mogą się kumulować z planowanym przedsięwzięciem);
 - g. Kwestii możliwości zagospodarowania odpadów wydobywczych;
 - h. Wpływu przedsięwzięcia na krajobraz;
 - i. Wpływu przedsięwzięcia na walory turystyczne terenów będących w zasięgu oddziaływania projektowanej kopalni.
4. Z przedstawionych informacji nie wynika jasno, czy przedsięwzięcie jest inwestycją celu publicznego.
5. Brak przekonujących przesłanek świadczących o nadrzędnym interesie publicznym przemawiającym za realizacją przedsięwzięcia.
6. Postępowanie w sprawie transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko było (i jest) prowadzone z opóźnieniem w wyniku błędów w dokumentacji polegających na braku analizy oddziaływań na środowisko w kontekście transgranicznym.
7. Przedstawione w dokumentacji metody minimalizacji prognozowanych oddziaływań nie są przekonujące (brak oceny efektywności), a zasady prowadzenia monitoringu nie uwzględniają sytuacji najbardziej niekorzystnych.

II. Stanowisko

Po przeanalizowaniu zgromadzonej dokumentacji oraz wysłuchaniu wszystkich głosów zainteresowanych stron, wobec wielu wątpliwości, Zespół roboczy jednogłośnie uznał¹, że przedstawione akta sprawy nie pozwalają obecnie na sformułowanie i uzgodnienie środowiskowych warunków realizacji przedsięwzięcia polegającego na eksploatacji złoża melafiru „Rybnica I”. Zespół rekomenduje Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu wezwanie Inwestora do uzupełnienia raportu o oddziaływaniu na środowisko o następujące kwestie:

1. Pełna ocena oddziaływania na obszary Natura 2000, zgodnie z art. 33 ustawy *o ochronie przyrody* – albo wykaże brak znaczących oddziaływań na obszary Natura 2000, albo przedstawi przesłanki określone w art. 34 ust. 2 ustawy *o ochronie przyrody* – umożliwiające wydanie zezwolenia na realizację przedsięwzięcia w sytuacji znaczącego negatywnego oddziaływania na cele ochrony obszarów Natura 2000:
 - a. Wykazanie braku znaczących oddziaływań na obszary Natura 2000 powinno zostać przedstawione w sposób nie budzący wątpliwości wskazanych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w informacji przygotowanej na potrzeby posiedzenia KKOOS;
 - b. W przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania, które nie będzie możliwe do uniknięcia lub zminimalizowania do poziomu nieznaczącego – konieczne będzie:
 - (i). Wskazanie braku rozwiązań alternatywnych w mniejszym stopniu oddziałujących na cele ochrony obszarów Natura 2000 – w analizie rozwiązań alternatywnych należy wziąć pod uwagę cel przedsięwzięcia polegający na pozyskaniu kruszywa łamanego budowlanego m.in. w świetle istnienia innych surowców i innych złóż melafiru;
 - (ii). Wykazanie nadrzędnego interesu publicznego, w znaczeniu wynikającym z Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG i stosownego orzecznictwa TSWE, uzasadniającego konieczność wydobywania kruszywa łamanego do celów budowlanych we wskazanej przez inwestora lokalizacji;
 - (iii). Opracowanie projektu kompensacji zagrożonych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków chronionych wraz z prognozą efektywności tej kompensacji, spełniającego warunki opisane w rozdz. 5.5 wytycznych Komisji Europejskiej "Zarządzanie obszarami Natura 2000. Postanowienia artykułu 6 dyrektywy "siedliskowej" 92/43/EWG". Projekt ten powinien również uwzględnić fakt, iż powołanie obszaru „Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie” (PLB 020010) stanowiło kompensację niemożliwych do uniknięcia znaczących negatywnych oddziaływań budowy i eksploatacji autostrady A4 na odcinku Zgorzelec-Krzyżowa w stosunku do gatunków ptaków – przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 OSO „Bory Dolnośląskie” (PLB 02005) – sóweczki i włochatki. Zakładany efekt kompensacji obszaru PLB 020010 będzie zatem jednocześnie

¹ Przy wymaganej rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. z 2010 r. Nr 257, poz. 1745) liczbie obecnych członków Zespołu roboczego KKOOS; z wyłączeniem głosu Prof. dr. hab. Andrzeja Jasińskiego z uwagi na jego wcześniejszy udział w sprawie

warunkował zakładany efekt kompensacji obszaru PLB 020005, która już podlega monitorowaniu przez Komisję Europejską;

- (iv). W przypadku stwierdzenia prawdopodobieństwa wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na siedliska lub gatunki priorytetowe – uzyskanie opinii Komisji Europejskiej, która powinna być wiążąca dla organu wydającego decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ocena oddziaływania na obszary Natura 2000 powinna być oparta na wiedzy o wszystkich aspektach planowanego przedsięwzięcia, które mogą powodować zmiany w środowisku w powiązaniu z pełną wiedzą o środowisku opartą na materiałach archiwalnych oraz uzupełnionej inwentaryzacji awifauny okresu pozalegowego, płazów, gadów i bezkręgowców. Należy także jasno wskazać kryteria, jakimi kierują się autorzy raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko określając znaczenie prognozowanych oddziaływań. Ocena oddziaływania na Naturę 2000 powinna być wykonana zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej.

2. Wyczerpujące opracowanie zagadnienia związanego z ingerencją w przyrodę Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich obejmujące w szczególności następujące kwestie:
 - a. Ingerencja (bądź jej brak) w granice Parku – powinna zostać przedstawiona na mapach ewidencyjnych w porozumieniu z Dyrekcją Parku Krajobrazowego;
 - b. Własności działek, na których planuje się prowadzenie działalności wydobywczej;
 - c. Oddziaływanie na przyrodę Parku w całości oraz funkcję otuliny Parku – niezależnie od własności gruntów i przebiegu granic administracyjnych; w tym w szczególności:
 - (i). Określenie znaczenia oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na funkcję korytarza ekologicznego, jaką pełnią przedmiotowe tereny;
 - (ii). Oszacowanie ilości osobników gatunków roślin i zwierząt chronionych, które będą zniszczone wskutek realizacji przedsięwzięcia i będą podlegały zezwoleniu wydawanemu na podstawie art. 56 ustawy *o ochronie przyrody* – oszacowanie znaczenia skali tych zniszczeń w odniesieniu do celu publicznego, jakim jest ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych;
 - (iii). Wykazanie braku rozwiązań alternatywnych oraz wskazanie nadrzędnego interesu publicznego – dla uzasadnienia konieczności zniszczenia gatunków chronionych – niezależnie od wyników oceny ‘naturowej’;
3. Określenie możliwości zagospodarowania mas ziemnych (nadkładu i odpadów wydobywczych) w kontekście przepisów ustawy *o odpadach wydobywczych*;
4. Analiza konfliktów społecznych – szczególnie w odniesieniu do:
 - a. Uciążliwości wydobywania i transportu urobku dla mieszkańców wszystkich miejscowości narażonych na bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie – w raporcie powinien być przeanalizowany problem drgań i hałasu, jakie dodatkowo (w odniesieniu do ruchu innych pojazdów po drogach publicznych) będzie powodował transport urobku z dwóch kopalni.
 - b. Turystycznych walorów analizowanych terenów zarówno w kontekście miejsc wypoczynku (w szczególności mieszkańców Wałbrzycha, jak też osób z innych

rejonów) oraz planów strategicznych miejscowości ukierunkowanych na rozwój turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego (np. Sokołowsko);

Analiza konfliktów społecznych w uzupełnionym raporcie o oddziaływaniu na środowisko powinna odnosić się ponadto do wyników już przeprowadzonego udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia.

5. Ocena znaczenia oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia powinna brać pod uwagę fakt prowadzenia w pobliżu i w podobnym środowisku tożsamej działalności wydobywczej. Powinno to być odzwierciedlone w postaci rzetelnej oceny uwzględniającej najbardziej niekorzystne sytuacje:
 - a. wpływu istniejącej działalności wydobywczej na środowisko, m.in. należy zbadać, czy bezpośrednie otoczenie kopalni nie jest znacząco uboższe przyrodniczo w porównaniu do innych części Gór Kamiennych i czy strefa ta nie rozszerzy się wskutek rozszerzenia działalności;
 - b. skumulowanych oddziaływań na środowisko prowadzenia eksploatacji w obu miejscach z założeniem rozszerzenia eksploatacji na złożu 'Rybница Leśna' – ocena oddziaływań skumulowanych powinna określić możliwe szlaki kumulacji oddziaływań (nie tylko polegające na wydobyciu kruszyw, ale także np. dojazdy w sezonie zimowym do wyciągów narciarskich, planowane i realizowane przebudowy dróg), ich skalę czasową oraz znaczenie tych oddziaływań dla:
 - (i). zdrowia i życia ludzi,
 - (ii). środowiska przyrodniczego,
 - (iii). krajobrazu,a także w kontekście transgranicznym.

Ocena oddziaływań skumulowanych powinna również uwzględniać ewentualne powiązanie z oddziaływaniem autostrady A4 na te same typy chronionych siedlisk przyrodniczych w tym regionie.

6. W uzupełnionym raporcie powinna znaleźć się pełna informacja o uwarunkowaniach związanych z wydobyciem surowców na terenie województwa dolnośląskiego oraz okolic Wałbrzycha określonych w dokumentach strategicznych i planistycznych. Opracowania te nakładają bowiem szereg warunków (jak np. lokalizacja ekranów akustycznych, konieczność organizacji kolejowego transportu kruszywa), do których analizowany raport o oddziaływaniu na środowisko się nie odnosi.
7. Należy jasno przedstawić metodykę prowadzonych inwentaryzacji z podaniem terminów ich realizacji i metodykę określania oddziaływań na pozostałe aspekty środowiska.
8. Raport o oddziaływaniu na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia powinien zawierać również program:
 - a. minimalizacji przewidywanych oddziaływań przedsięwzięcia na wszystkich etapach jego realizacji wraz z oceną stopnia efektywności tej minimalizacji;
 - b. monitoringu przewidywanych oddziaływań przedsięwzięcia na wszystkich etapach jego realizacji wraz z planem działań w przypadku wystąpienia oddziaływań większych od prognozowanych w raporcie – np. program ten powinien uwzględniać m.in. zobowiązanie kopalni do prowadzenia monitoringu hałasu i drgań na trasach

transportu urobku oraz proponować sposoby skutecznej minimalizacji w przypadku stwierdzenia ponadnormatywnych poziomów hałasu czy drgań.

9. Należy wskazać, jakie zidentyfikowano trudności i braki w wiedzy, z którymi spotkano się opracowując raport o oddziaływaniu na środowisko.
10. Raport o oddziaływaniu na środowisko powinien szczegółowo przeanalizować kwestie podnoszone przez stronę czeską, a zwłaszcza:
 - a. Ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na krajobraz, z naciskiem na istotne linie widokowe;
 - b. Ograniczenie pylenia i hałasu do minimum za pomocą efektywnych metod, które będą w odpowiedni sposób monitorowane;
 - c. Oceniać oddziaływanie hałasu oraz ewentualnego sztucznego oświetlenia na środowisko, zwłaszcza na gatunki zwierząt objęte ochroną – przede wszystkim na sowy i drapieżniki na terytorium Republiki Czeskiej;
 - d. W raporcie przeanalizować możliwości ograniczenia transportu wydobytego melafiru przez obszar Parku krajobrazowego Broumovsko;
 - e. Oddziaływanie na potencjał turystyczno-rekreacyjny oraz istniejące cenne obiekty turystyczne na terenie szerzej rozumianego pogranicza polskich Gór Kamiennych oraz czeskich Gór Suchych.

Zaleca się ponadto, aby uzupełniony raport został opracowany w wersji ujednoliconej podsumowującej całość zgromadzonego materiału. Raport nie powinien być zbiorem oddzielnych ekspertyz i analiz poszczególnych aspektów środowiska lecz stanowić spójny i logiczny dokument.

Po opracowaniu uzupełnionej, jednolitej wersji raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien zostać ponownie przeprowadzony udział społeczeństwa. Uzupełniony i ujednolicony raport o oddziaływaniu na środowisko powinien być również przedmiotem procedury transgranicznej.

Zespół sugeruje również, aby po otrzymaniu uzupełnionego raportu Regionalny Dyrektor Środowiska ponownie skierował go do rozpatrzenia przez Krajową Komisję do spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko.

Sekretarz Zespołu roboczego

Przewodniczący Zespołu roboczego

Joanna Tomaszek

Ryszard Zakrzewski